

YTTRANDEKulturdepartementet
(Ku2020/01895)Avdelning
UtvärderingsavdelningenHandläggare
Nils Olsson
+46 8 563 088 40
nils.olsson@uka.se

Universitetskanslersämbetets yttrande över Sametingets förslag till handlingsprogram för bevarande av de samiska språken (Remiss Ku2020/01895)

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har anmodats att yttra sig över Sametingets förslag till handlingsprogram för bevarande av de samiska språken (remiss Ku2020/01895).

UKÄ bedömer att de åtgärdsförslag som lagts fram i handlingsprogrammet inte har någon större påverkan på myndighetens verksamhet. Myndigheten har dock kommentarer till utredningens förslag om åtgärder på högskoleområdet.

Kommentarer till utredningens förslag

3.5.1 Förslag i handlingsprogram: Förtydliga Umeå universitets ansvar i fråga om utbildning i de samiska språken.

UKÄ instämmer i förslaget.

UKÄ vill lyfta fram att Universitets- och högskolerådet relativt nyligen har visat att utbildningsutbudet vad gäller utbildningar i samiska (språk och kultur) har ökat mycket sett under en tioårsperiod. Detta gäller även antal behöriga sökande samt antalet antagna till utbildningarna. Antalet registrerade studenter har dock ökat lite under samma period enligt nämnda rapport¹. UKÄ anser att detta indikerar att utbildningsutbudet inte svarar mot efterfrågan på utbildningar i samiska språk. Detta skapar problem då utbildningar i samiska språk får svårt att bära sina egna kostnader och medföljande effekter på möjligheten att anställa högskolelärare i samiska språk. Enligt UKÄ, som i detta avseende instämmer med det som framförs i handlingsprogrammet, vore det därför gynnsamt om en kontinuerlig dialog mellan utbildningsanordnaren – här Umeå universitet – och avnämarna för utbildningarna i samiska språk kom till stånd. En sådan dialog kan enligt UKÄ göra att utbildningsutbudet anpassas bättre efter efterfrågan.

¹ Universitets- och högskolerådet (2017b). Högskoleutbildning i nationella minoriteters språk och kultur – vad har hänt? En jämförelse mellan åren 2016 och 2017 samt en tillbakablick på läsåret 2008/09 till 2016/17. Rapport 2018:6

3.5.2 Förslag i handlingsprogram: Basbemanning i samiska språk vid Umeå universitet.

UKÄ instämmer i förslaget.

I UKÄ:s utvärdering av finsk-ugriska språk 2013 bedömdes att den samlade vetenskapliga lärarkapaciteten på grundnivå i samiska språk vid Umeå universitet var alltför begränsad. I en senare uppföljning (2015) konstaterade UKÄ att det hade skett en förstärkning av lärarkapaciteten bland annat genom att lärarna vidareutbildades genom att gå forskarutbildning. UKÄ bedömde även vid detta tillfälle att det var viktigt att professuren i samiska återbesattes. UKÄ noterar att Umeå universitet sedan 2015 har en professor i samiska vilket enligt ämbetet är viktigt för samiska som akademiskt ämne. Även om den akademiska miljön synes har stärkts något under senare år menar UKÄ att med ett lärosätes nationella ansvar för ett nationellt minoritetsspråk bör det följa medel för lärarresurser, utveckling och forskning.

3.6.4 Förslag i handlingsprogram: Inför samiska som prioriterat ämne i kompletterande pedagogisk utbildning.

I handlingsplanen skrivs att ”KPU med samiska som prioriterat ämne bör kunna innefatta studier i samiska på mer avancerad nivå för de som i övrigt uppfyller kraven men som till exempel har vissa brister i samisk grammatik”. UKÄ vill påminna om att KPU som lärarutbildning är avsedd för sökande som redan har ämneskunskaperna.

3.6.5 Förslag i handlingsprogram: Möjliggöra för legitimerade lärare att efter en genomgången språkdidaktisk kurs om 30 högskolepoäng kunna bli behöriga lärare i samiska.

UKÄ instämmer i förslaget.

UKÄ anser att det bör finnas enkla vägar för den som vill förkovra sig i samiska; en kurs över ett halvår med bred inriktning är en lämplig väg att uppnå detta. Nuvarande kursutbud i samiska språk är spretigt och svårt att överblicka för presumtiva sökande. Det vore gynnsamt om relevanta kurser sattes samman till en större halvårslång kurs om 30 högskolepoäng där lärarresurserna kan koncentreras. En sådan kurs har också möjligheter att bli mer etablerad och få större genomslag. UKÄ förordar detta alternativ framför förslaget i handlingsplanen att ändra examensordningen så att det blir möjligt att examinera grundlärare i samiska. Detta då en språkdidaktisk kurs kan nå fler presumtiva studenter samt också går att implementera relativt snabbt.

Beslut i detta ärende har tagits av generaldirektören Anders Söderholm efter föredragning av utredaren Nils Olsson i närvaro av gruppchef Lisa Jämstved Lundmark, verksamhetsstrategen Per Westman och kommunikationen Maria Svensk.

Anders Söderholm